

PÔDOHOSPODÁRSKA

81. ROČNÍK
BŘEZEN 2019

LESNÍ bitva

#3014060

edi to rial

Michal Petřík
editor

Jaro klepe na dveře. Ale není už to opět náhodou léto?

Hospodářův rok byl vždy závislý na střídání ročních období. Z něho od pradávna vyplýval hospodářský cyklus, který se se železnou pravidelností opakoval každý rok. Jenže časy a teploty se mění a co platilo dříve už dnes neplatí. A mezi zásadní narušení zaběhlých koloritů patří především absence jara. Podle aktuálních prognóz se snad nebude vyprahlé loňské jaro opakovat, nicméně dlouhodobé průměry hovoří jasně. Teplota roste, deficit srážek se prohlubuje.

Ze změn jsou popletené různé druhy rostlin a živočichů. Suché jaro například urychlilo historickou apokalypsu v českých lesích. V lesích se totiž šíří nejen sucho, ale i lýkožrout a harvestory. Tato lesní bitva by bez ohledu na zákeřný průběh mohla dopadnout pro lesy alespoň remízou, a to v případě, pokud by se vytěžené holiny podařilo úspěšně zalesnit, tak jako se to dařilo v minulosti. Jenže jarní výsadba sazenic do suché půdy je závislá na jarních srážkách a těch se nám nedostává. Ve vzduchu je tak kromě zlověstného štiplavého prachu i postapokalyptická vize krajiny bez lesů.

Přejme si tedy tradiční jaro, ať jsou naše lesy zelené co nejdéle.

březen 2019 **+ obsah**

04

FAKTA

Odlehčená a nenáročná minutka na rozjezd. Zajímavé informace, které z vás udělají malou, ale opravdu malou chodící encyklopedii.

06

PŘÍBĚH

Inspirujte se příběhy úspěšných farmářů. V tomto vydání se vydáme na sladký výlet za medem.

10

ANGLIČTINA

Chcete se domluvit na farmách po celém světě? Tak nepřeskakujte tuto rubriku.

12

CESTOVÁNÍ

Jedeme na výlet! Tentokrát do Kalifornie, jedné z nejúrodnějších oblastí světa.

18

AKTIVITY ŠKOL

Aktivity škol jsou kořením vzdělávání a listopadové číslo si proto ochutíme například akcí, kterou zažili na škole v Lomnici nad Popelkou.

7/81

vydává

Ústav zemědělské ekonomiky a informací,
Mánesova 1453/75

e-mail

petrik.michal@uzei.cz

telefon

+420 222 000 381

spolupracuje

s Agronititútem Nitra,
štátný podnik,
Akademická 4,
949 01 Nitra,

e-mail

zuzana.horvathova@agroinstitut.sk

telefon

+421 377 721 802

design

Ginger & Fred

16

KALENDÁŘ

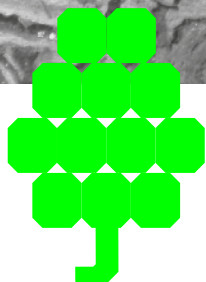
Nepropásněte ani jednu zásadní událost v zemědělských oborech. Díky našemu kalendáři budete mít program na (skoro) každý den této zimy.

22

ZEMĚDĚJSTVÍ

Nové informace pro odborníky na svých místech a především na místech vzdělávacích a vědeckých.

(03)

KŮROVEC JE LESA PÁN

První gradace výskytu lýkožrouta smrkového na území dnešní České republiky se odehrály na Křivoklátsku, Plzeňsku a v Krušných horách a to koncem 18. století, avšak k těmto kalamitám se nedochovaly žádné přesnější odborné informace. Proto věrohodnost některých údajů není zaručena. První spolehlivé údaje jsou tak popsány z oblasti Jeseníků, a to po rozsáhlých větrných polomech v letech 1821 a 1833, kdy bylo celkem evidováno 442 000 m³ zničených jak větrem, tak kůrovcem. O tom, že si byli lesníci vědomi nebezpečnosti tohoto škůdce, svědčí i skutečnost, že již koncem 18. století byly vydávány nařízení k jeho hubení. Nejznámější, a také na dlouho nejrozsáhlejší, pak byla kalamita na Šumavě po větrných smrštích ze zimy 1868 a 1870. Kůrovcová kalamita pak trvala až do roku 1878. Tuto kalamitu do jisté míry zpopularizoval ve svém románu Ze světa lesních samot Karel Klostermann. Údaje o rozsahu se liší, většinou se pohybují v rozptí 7–11 mil. m³, do jisté míry je rozptýl způsoben částečně i vymezením území, kde ke kalamitě došlo. V tomto objemu jsou zahrnuty jak škody větrem, tak i kůrovcem.

TEXT REDAKCE | FOTO ARCHIV

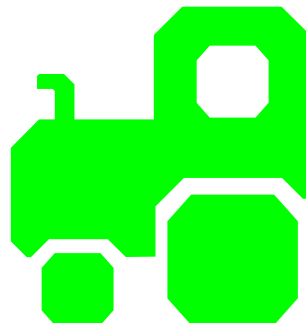

MALÝ, ALE NENASYTNÝ

Za poslední čtyři roky bylo kvůli kůrovci vytěženo zhruba 25 milionů kubiků dřeva. Plocha, na kterou se dá tento objem dřeva přepočítat, je zhruba 100 000 ha lesa. To je území odpovídající imisní kalamitě v 70. a 80. letech. Rozsah současné kalamity bude ale dále narůstat. Odhaduje se, že až 80 % českých smrkových lesů může být napadeno a zlikvidováno kůrovcem.

VÍTE, ŽE...

zásadním způsobem pomoci při řešení současné kůrovcové kalamity jsou harvestory využívající odkorňovací hlavice? Včasná a účinná asanace napadeného dříví je zásadním prvkem v našem boji s kůrovcem. Použití odkorňovací hlavice na harvestorech je možné v jakémkoliv stádiu vývoje lýkožrouta smrkového, protože dochází k mechanickému hubení všech vývojových stádií brouka, včetně dospělců.

ZAJÍMAWÉWÉWÉ

Aktuální fakta se věnují lesnictví a proto i rubrika zajímavých www stránek nemůže být výjimkou. První tip na zajímavé stránky směřuje k [YouTube kanálu s názvem Kameraman Lesa](#).

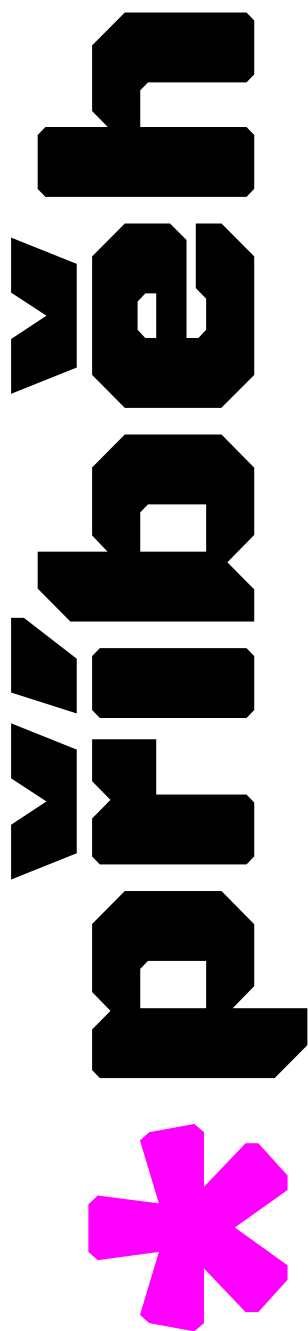
Obsahově je tento „youtuber“ trochu v rozporu s videi nejsledovanějších českých kanálů na YouTube. Nabízí totiž videa, která mají smysl. Měsíční krajinu, ve kterou se v těchto konkrétních pohledech z dronu mění především Beskydy a Jeseníky.

Neméně děsivý je i náš druhý odkaz. Tentokrát se nejedná o video, ale o [fotografie, které pořídil fotograf ČT24 Jan Lan-ger](#). Umělecká úroveň je na nich bohužel to jediné pozitivní. Zachycují totiž vytěžené obnažené svahy, které jsou nyní náchylné na větrnou a vodní erozi. Nepříznivou prognózu jejich zalesnění zhoršuje i silné sluneční záření, které půdu dále vysušuje.

COOLTURA

Od dubna si mohou návštěvníci v budově krajského úřadu prohlédnout výstavu Lesy a myslivost v Libereckém kraji. Nad výstavou převzal záštitu člen rady kraje Jiří Löffelmann. Expozice nabídne postery o zvířatech, vzorníky dřeva různých stromů, myslivecké trofeje, stopy lesní zvěře, modely lesních ptáků či hub. Slavnostní vernisáž se koná v pondělí 1. dubna 2019 ve vestibulu krajského úřadu. „Lesnictví a myslivost jsou důležitou součástí venkovského života a výstava je malým poděkováním za obětavou práci lesníků a myslivců. Výstava navazuje na nedávno vydanou populárně naučnou publikaci a taktéž stolní kalendář na rok 2019,“ uvedl Jiří Löffelmann, člen rady kraje pro resort životního prostředí, zemědělství a rozvoje venkova.

Výstavu připravili pracovníci odboru životního prostředí a zemědělství krajského úřadu ve spolupráci s krajským ředitelstvem s.p. Lesy ČR v Liberci a jabloneckou pobočkou Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů. Základem výstavy jsou tištěné postery. V části lesnictví se jedná zejména o základní údaje o lesích v kraji a dokumentaci rozmanitosti zdejších lesních stanovišť. V části věnované myslivosti se výstava zaměří na jednotlivé druhy zvěře a jejich výskyt v regionu. Výstavu doplní i expozice konfliktů s druhy zvířat, která se dotýká citlivého a subjektivního

ODMALA JSEM SE RÝPAL V HLÍNĚ

TEXT A FOTO MIROSLAV HODEČEK / PATRIOTMAGAZIN.CZ

Zeleninová farma Na poli se chystá na hlavní sezónu. „Vlastní zeleninu máme zhruba od července. V zimě nabízíme některé druhy, které máme naskladněné a z jara jezdíme na trhy prodávat vlastní sazenice," popisuje farmářský rok Petr Neuvirt z Jistebníku, zatímco seřizuje sazební stroj, aby se nakonec dostal pro kopr na kýženou vzdálenost řádků.

Farma Na poli vznikla v roce 1994 jako rodinná farma se zaměřením na pěstování polní zeleniny. V současné době hospodaří na dvanácti hektarech orné půdy v krajinné oblasti Poodří. Po odbočení z hlavní silnice vedoucí středem obce Jistebník se kolem kostela sv. Petra a Pavla dostanete až ke komplexu dvou budov farmy. Ta větší slouží především jako sklad, menší je dům, kde pan Neuvirt žije se svou rodinou. „Pomáhá mi hlavně manželka, mamka a občas taky naše děti, výjimečně se stane, že potřebujeme přizvat nějaké brigádníky.“ Pan Neuvirt pracuje celý den. Při pohledu na komplex farmy a na všechna pole, která ji obklopují, není divu.

*PŘÍBĚH

Člověk se spíše diví, že na vše stačí sám s pomocí pár členů rodiny. „Mně ta práce nevadí. Otec měl tady v Bílovci zahradnictví, takže jsem se od mala rýpal v hlíně, je to pro mě přirozené. Studoval jsem Střední zahradnickou školu v Brně a pak i Zahradnickou fakultu v Lednici.“ Zpočátku farma provozovala i prodej zeleniny do skladů. Pak ale přišla levná konkurence z Polska a menším farmářům se tento způsob přestal vyplácet. „Dovezli třeba kilo hotového zelí za 50 haléřů. Když jsem počítal své náklady, vyšlo mi to tak na dvě koruny. Byli jsme tenkrát dost v krizi, uvažoval jsem, že s tím skončím.“ Zachránili je ale farmářské trhy, kterým se přizpůsobili. Z původních osmi druhů zeleniny rozšířili nabídku na osmnáct, aby měl zákazník u jednoho stánku co největší výběr.

„Zakládáme si také na kvalitě a přístupu. Děláme vše ručně a téměř bez použití postřiků.“ Což prý opakovaně potvrdilo již několik zákazníků, když si v laboratoři nechali udělat rozbor

mrkve i jiné zeleniny. „Chodí k nám mladé maminky, to je takový ukazatel kvality, ty to hodně řeší.“ Farma toho nabízí v průběhu roku opravdu hodně. Běžný zákazník by nevzpomněl druh zeleniny, která zde chybí. „Děláme napůl zeleninu a napůl technické plodiny, tedy obiloviny, brambory, letos jsme zaseli i mák. Nemůžete dělat zeleninu stále na stejných plochách, musí se to střídát.“ Zelenina se začíná sklízet koncem června a začátkem července. „Začínáme saláty, kterých máme asi osm až deset druhů. Navazuje kořenová zelenina, tedy mrkev a petržel, dále košťálová zelenina jako zelí, kapusta, brokolice, pak samozřejmě rajčata, ředkvičky, kedlubny, okurky, papriky, a tak dále.“

Podle toho, jak pan Neuvirt mluví, vidím, že je opravdu na svém místě. Nemohl by prý dělat něco, co mu nepřináší radost. Tu prý má především z krásné a zdravé zeleniny a z uspokojení zájemců. „Největší odměnou je, když k vám přijde babička, která pamatuje, jak to bylo kdysi, řekne vám že

*PŘÍBĚH

takový tuřín dlouho neviděla a s radostí si jej koupí.“ Na druhou stranu jde prý o velmi nejisté povolání. Člověk je závislý na počasí a to nijak neovlivní. Když je sucho nebo třeba povodně, tak s tím nikdo nic neudělá. „Třeba v roce 1997 byly povodně, to nám velká voda zničila celou úrodu. Poslední tři roky bylo zase docela velké sucho. S tím ale nic nezmůžeme, musíme prostě doufat, že to zase nějak dopadne.“

Aktuální nabídku zeleniny a všechny potřebné informace o farmě Na poli naleznete na webu napoli.webgarden.cz. Zeleninová sezóna

začíná a kromě sadby jsou již k odběru tyto produkty: salát dubový žlutý i červený, salát listový žlutý i červený, mizuna, mibuna a lahůdková cibulka. Pravidelné prodejní místo je na trhu na Nezvalově náměstí v Ostravě - Porubě. V rámci farmářských trhů prodej dále probíhá ve Futuru v Ostravě, v Kopřivnici, v Klimkovicích a na tržišti u Duhy v Ostravě - Porubě. Zeleninu je možné koupit také přímo na farmě (Jistebník 441) nebo pomocí tzv. bedýnek, kdy je zelenina namíchaná podle požadavků a připravená k odběru na některém z uvedených míst.

VITAMINS

TEXT DOC. PHDR. JAROSLAV VORÁČEK, CSC.,
PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA ČZU V PRAZE

VITAMINY

AJ: The word vitamin, a technical dietary term, has been so exploited by advertisers of food products that practically everyone has some idea of what it means. Vitamin is any of various organic substances that are essential in minute quantities in the nutrition of most animals and some plants. They act in the regulation of metabolic processes but do not provide energy or serve as building units. They are present in natural foodstuffs or sometimes they are produced within the body. Originally, they were considered to be special vital substances in foods that were related somehow to proteins. The word vitamin has ceased to have its first meaning but was retained because no better term has been suggested to take its place. So we use the expressions vitamin A, B, C, D and E for the five best known vitamins. These several vitamins are found in our regular diet and some foods contain more than one.

Vitamin A (also called fat-soluble A) is present in milk, butter, yolk of eggs, liver, green leaves, whole wheat, carrots, etc. When this vitamin is absent, certain eye diseases and weakness of lungs develop. It is growth-promoting and anti-infection. Because of its chemical nature it is readily destroyed by exposure to air and light. Vitamin A does not occur in plants but many vegetables and fruits contain pigments that are converted to the vitamin in the body. One such pigment, beta-carotene, can serve as a good source of this vitamin.

Vitamin B (also known as water-soluble B or thiamine) is present in yeast, milk, fruits, and cereal grains and certain other seeds. Pork is one of the richest animal sources. About 1mg per day meets all the needs of an adult human being. Thiamine is the substance for which the word vitamin was first coined in 1912. This vitamin is very little affected by heat. The lack of it in our diet causes the disease called beriberi, nervous disturbances, and a derangement of the digestion. There are several other B-vitamins making a B-complex together.

Vitamin C (also called water-soluble C or ascorbic acid) is present in onions, lemons, apples, oranges, raspberries, tomatoes or cabbage. This vitamin is easily destroyed by heat. When it is absent, scurvy develops. Sailors or soldiers used to have dietary difficulties during their long voyages and wars. Only a relatively few species (man, monkeys and guinea pigs) need this vitamin since most animals can synthesize it themselves. Relatively large amounts of this vitamin are required, and an adult man needs about 30 mg per day. The ease of destruction of ascorbic acid by oxidation, especially in neutral or alkaline solution (cooking), makes its preservation in foods difficult.

Vitamin D is present in yolk of eggs, cod liver oils and in some foods that have been exposed to sunshine. Vitamin D occurs only in animals following the irradiation of their sterols with ultraviolet light. Now, although sunlight usually contains enough light of the proper wave length to produce activation

of sterols, winter sunshine or sunlight that has passed through clouds or certain glasses may lack sufficient ultraviolet rays to bring about adequate production of the vitamin in the living being. Lack of vitamin D leads to the appearance of rickets.

Vitamin E is found in certain plant oils, unpolished (brown) rice, milk, lettuce, yolk of eggs, or germs of wheat. This vitamin is necessary for the production of eggs and sperms in animals, and it may cause infertility in both males and females, as well as muscular atrophy.

CZ: Slovo vitaminy, odborný potravinový termín, je natolik využívané reklamními firmami s potravinářskými výrobky, že prakticky každý má nějakou představu, co znamená. Vitamin je kterákoli z různých organických látek, které jsou zásadní v nepatrném množství ve výživě většiny živočichů a některých rostlin. (Vitaminy) působí při regulaci metabolických procesů, ale neposkytují žádnou energii ani neslouží jako stavební jednotky. Jsou přítomny v přírodních potravinách, nebo jsou někdy produkovány uvnitř těla. Původně byly považovány za zvláštní, životně důležité látky v potravě, které měly nějaký vztah k bílkovinám. Slovo vitamin přestalo mít svůj původní význam, ale zachovalo se, protože nebyl navržen žádný jiný termín, který by je nahradil. A tak používáme výrazy vitamin A, B, C, D a E pro pět nejznámějších vitaminů. Některé tyto vitaminy se nacházejí v naší pravidelné stravě a některé potraviny obsahují více než jeden.

Vitamin A (také nazývaný vitamin A rozpustný v tucích) je přítomen v mléce, másle, ve vaječném žloutku, v játrech, zelených listech, v celozrnné pšenici, v mrkvi, apod. Pokud tento vitamin chybí, dochází k některým očním nemocem a k plicní slabosti. Podporuje růst a je protiinfekční. Vzhledem k jeho chemické povaze je snadno ničen při vystavení vzduchu a světlu. Vitamin A se nevyskytuje v rostlinách, ale mnoho rostlin a ovoce obsahuje pigmenty, které se v těle na tento vitamin přeměňují. Jeden takový pigment, beta karoten, může sloužit jako dobrý zdroj tohoto vitaminu.

Vitamin B (také známý jako ve vodě rozpustný B nebo thiamin) je přítomen v kvasnicích, mléce, v ovoci a v obilovinách a v některých jiných semelech. Vepřové maso je jedním z nejbohatších

živočišných zdrojů. Asi 1 mg denně splní všechny potřeby dospělé lidské bytosti. Thiamin je látka, pro kterou bylo poprvé v roce 1912 vytvořeno slovo vitamin. Tento vitamin je velmi málo ovlivňován teplem. Jeho nedostatek v naší stravě způsobuje chorobu, zvanou beri-beri, nervové poruchy a poruchu trávení. Existuje několik dalších vitaminů B, které společně tvoří B-komplex.

Vitamin C (také nazývaný vodou rozpustný C nebo kyselina askorbová) je přítomen v cibuli, citronech, jablkách, pomerančích, malinách, rajčatech nebo v zelí. Tento vitamin se snadno ničí teplem. Když chybí, vzniknou kurděje. Námořníci nebo vojáci mívali stravovací potíže během svých dlouhých cest a válek. Jen poměrně málo druhů (člověk, opice a morčata) tento vitamin potřebují, neboť většina živočichů jej syntetizují sami. Vyžaduje se poměrně velké množství tohoto vitaminu a dospělý člověk potřebuje asi 30 mg denně. Snadnost zničení kyseliny askorbové oxidací, zejména v neutrálních nebo alkalických roztocích (vaření), způsobuje jeho obtížné uchování v potravinách.

Vitamin D se nachází ve vaječném žloutku, v tucích tresčích jater a v některých potravinách, které byly vystaveny slunci. Vitamin D se vyskytuje jen u živočichů po ozáření jejich sterolů ultrafialovým světlem. Ačkoli sluneční světlo obvykle obsahuje dostatek světla náležité vlnové délky pro aktivaci sterolů, zimní sluneční svit nebo světlo, které prochází mraky nebo určitými skly, může postrádat dostatek ultrafialových paprsků, aby vyvolaly dostatečnou produkci vitaminu v živé bytosti. Nedostatek vitaminu D vede k projevu křivice.

Vitamin E se nachází v některých rostlinných olejích, v neloupané (hnědé) rýži, v mléku, zeleném salátu, vaječném žloutku, nebo v klíčcích pšenice. Tento vitamin je nezbytný pro produkci vajíček a spermií u živočichů a může způsobit neplodnost jak u samců, tak u samic, stejně jako svalovou atrofii (zakrnění).

PLANETA KALIFORNIE - 1. DÍL

TEXT A FOTO MICHAL PETŘÍK

cesto

vání

Z

ápadní pobřeží USA je v podstatě zmenšenou planetou Zemí. Najdeme zde velehory, pouště i úrodná údolí. Všechny tyto prvky však žijí v dokonale fungující symbióze. Tak je tomu samozřejmě již několik milionů let. Podobnou symbiózu se však podařilo se vzrůstající populací na mnoha místech ve světě stejně dokonale rozvrátit. Naneštěstí v Kalifornii se tak nestalo. A to přesto, že právě zde, na divokém západě, v době tzv. zlaté horečky, docházelo k neudržitelnému drancování všech přírodních zdrojů. Devastace přírody už směřovala ke svému bodu zlomu a k nenávratnému zničení fungujícího ekosystému, když se do opozice proti začali stavět první jedinci, kteří v přírodě viděli i jiné hodnoty než jen okamžitý zisk. Tito aktivisté inspirovali další generace a Kalifornie dnes patří k celosvětovým lídrům udržitelného rozvoje, což se projevuje i v jejich přístupu k zemědělství. V idylickém soužití zde proto funguje kulturní zemědělská i lesohospodářská krajina spolu s pěti miliony hektary člověkem nedotčené divočiny. Pro 40 milionů obyvatel státu je respekt k přírodě podmínkou pro jejich přežití.

Přírodních krás Kalifornie je tolik, že jsme si museli hodit korunou (vlastně čtvrtákem) a k návštěvě vybrat jen některá místa. Zvítězil národní park Yosemite. K němu jsme přihodili ještě národní parky Sequoia, Kings Canyon, přidali pár ponožek, stan a vaříč, všechno zamíchali a mohli vyrazit.

Vezmeme vás tedy na výlet do míst, která vás okouzlí nejen dech beroucími scénériemi, ale i fascinujícím příběhem historie národních parků a jejich zakladatelů. Nebudou nás tedy zajímat jen jména jako El Capitan, Merced nebo Half Dome. Pro americké národní parky jsou totiž důležité nejen místopisné názvy, ale také jména jejich objevitelů a tvůrců. Galen Clark, John

Muir, Theodore Roosevelt. Díky těmto pionýrům ochrany vzácných území se americká myšlenka zřizování národních parků záhy přenesla přes oceány do všech koutů světa. Národní parky a jejich počet od té doby bují jako divoká fauna a flora v nich.

Vydáváme se tedy přímo do srdce míst, která stála na samém počátku celosvětové institucionální ochrany přírody a která pomohla střežit tisíce dalších nejkrásnějších míst naší planety. Do míst, díky kterým zachováváme tu nejcennější „věc“ pro lidstvo, přírodu.

Domovem našeho prvního kalifornského dobrodružství se staly Alabama Hills. Alabama Hills nejsou žádné velehory, ale spíše jen kopce a skalnaté útvary. Neleží v Alabamě, jak by se mohlo zdát, ale na východním úpatí pohoří Sierra Nevada. Právě pohoří Sierra Nevada je však odlišuje od mnoha geologicky příbuzných lokalit, které najdeme na západním pobřeží USA. Červená barva skal zde ostře kontrastuje se šedými štíty přesahujícími čtyřkilometrovou výšku. A přestože se nacházíme poblíž Death Valley, nejsuššího místa celé severní Ameriky, tak vrcholy Sierra Nevada stále zdobí sněhová čepice. Hřebeny Sierra totiž sbírají veškeré srážky přicházející z Tichého oceánu a na území za horami toho už moc nezbývá. Život ve stínu zde dostává úplně jiný rozměr. Mluvíme totiž o srážkovém stínu v té nejextrémnější podobě a život v Owens Valley a dále na jihozápad k Death Valley se stává neustálým soubojem alespoň o pár kapek vody.

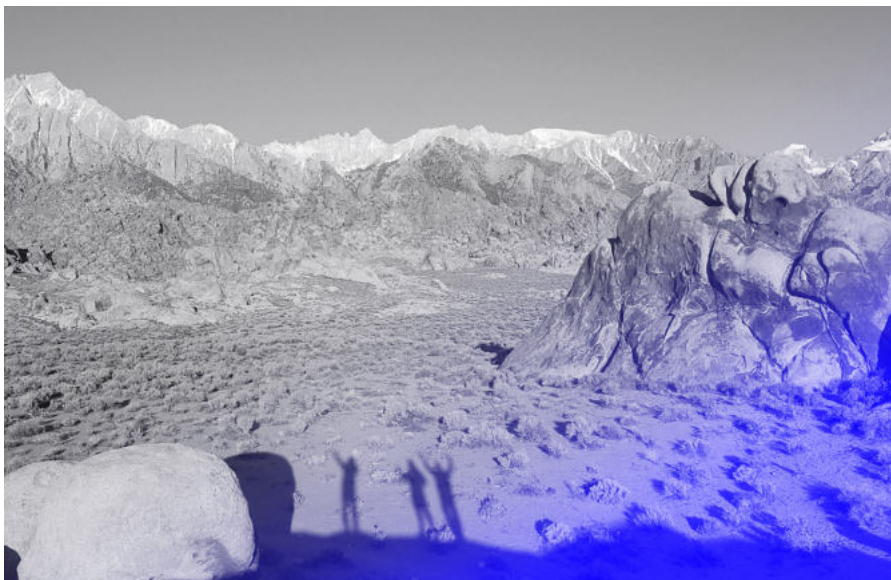
Krajina je zde absolutně vyprahlá a scénérii dokresluje vyschlé obří jezero Owens Lake. Jezero, které bylo až do začátku 20. století zásobárnou vody a dnes je místo toho původcem největšího prachového znečištění v USA.

Člověk si ale říká, kam mizí ty obří zásoby sněhu, které vidí nad sebou. Při pohledu na

okolní krajinu to totiž vypadá, že se voda cestou dolů někde ztratila. A opravdu - voda mizí. Naštěstí pěkně dolů pod zem. A protože mezi panensky čistými hřebeny Sierry a panensky čistými údolími je jen pár kilometrů, tak i voda je panensky čistá. Dokonce tak čistá, že je považována za nej-kvalitnější vodu v USA. A i když je Kalifornie sužována suchem, tak podzemní rezervoáry se, alespoň zatím, zdají bezednými. Proto když si v Los Angeles pustíte vodu z kohoutku, tak bude pocházet odtud. Stejně tak většina balené vody a vody, ze které se v Kalifornii vyrábí pivo, pochází ze svahů Sierra Nevady.

Alabama Hills jsou branou do jižní části Sierry. Pokud vám tedy nebudou stačit kilometrové stezky mezi skalami, které vás mimo jiné dovedou i k dech beroucím skalním útvarům jako například Mobius Arch, tak odtud můžete odstartovat třeba 338 kilometrů dlouhou John Muir Trail. Ta je jednou z nejzásadnějších stezek v USA a dostane vás přes průsmyky Sierry až do Yosemitekého údolí. Stezka oficiálně začíná na nejvyšší hoře pohoří Mount Whitney ve výšce 4 212 metrů. O Johnu Muirovi i o „jeho“ stezce se ještě podrobněji zmíníme v dalších dílech.

Přestože Alabama Hills nabízí naprosto monumentální výhled na celý hřeben Sierry, včetně Mount Whitney, tak celá oblast působí dojmem, že ji turisté snad ještě neobjevili. V Kalifornii totiž lákají především národní parky. Dalšíh míst, kde budete celý den trávit s úžasem a pootevřenými ústy je však v Kalifornii nepočítané a určitě se tedy nevyplatí věnovat pozornost jen národním parkům.

Forest

TEXT REDAKCE

10. - 11. 4.

POHLED PŘES HRANICE

Česká společnost rostlinolékařská, Österreichische Arbeitsgemeinschaft für Integrierten Pflanzenschutz a Slovenská rastlinolekárska spoločnosť si vás dovoluji pozvat na akci „POHLED PŘES HRANICE“ na téma INTEGROVANÁ OCHRANA ROSTLIN = ZDRAVÉ ROSTLINY, BEZPEČNÉ POTRAVINY A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (škodlivé organismy = riziko pro konzumenta a složky životního prostředí). Cílem semináře je poskytnout informace nejen široké zemědělské veřejnosti, ale i laikům o rizicích škodlivých organismů ohrožující kulturní rostliny a skladované rostlinné substráty a jejich negativní vlivy na konzumenta a základní složky životního prostředí a o uplatnění integrované ochrany rostlin jako nástroje k eliminaci těchto nežádoucích dopadů. Registrace na www.rostlinolekari.cz

DOLNÍ DUNAJOVICE

Kulturní dům Dr. Karla Rennera

2. - 30. 4.

PŘÍRODNÍ MATERIÁLY POEZIE NITĚ

Přijďte se podívat na úžasná díla Sdružení textilních výtvarníků

Knihovna Antonína Švehly

4. 4.

THINKFOREST SEMINAR

How to Respond to Forest Disturbances in Europe. In English. [Online stream](#)

Praha

10. 4.

AKTUALITY V POTRAVINOVÉM PRÁVU A SOUVISEJÍCÍ PROBLEMATIKA

BEZLEPKOVÁ STRAVA TAKÉ PRO ZDRAVÉ?

9. 4. 2019
v 16 hodin

POJEDNÁVÁ O MODERNÍCH TRENDECH S BEZLEPKOVOU DIETOU/STRAVOU PRO KAŽDÉHO
PRO A PROTI, JAK NA TO, ABYCHOM SI PROSPĚLI A O TRVALÉM ABUZU PŠENICE V NAŠÍ STRAVĚ.

Přednášející:

Pavla Momčilová

ředitelka nakladatelství MEDICA PUBLISHING

Místo konání:

Dům zemědělské osvěty
Knihovna Antonína Švehly
Slezská 7, Praha 2

aktiviti

POZVÁNKA NA DĚČÍNSKOU KOTVU

TEXT ING. OLGA HLAVACKÁ FOJTÍKOVÁ, STŘEDNÍ ŠKOLA ZAHRADNICKÁ A ZEMĚDĚLSKÁ A E. KOMERSE, DĚČÍN – LIBVERDA
FOTO ARCHIV

Ve dnech 15. a 16. května se na zámku v Děčíně uskuteční 48. ročník nejstarší a nejvýznamnější floristické soutěže v České republice, Mistrovství floristů ČR – Děčínská kotva 2019, jako součást městských slavností v Děčíně, s výstavou pro veřejnost od 17. do 19. května 2019.

Mistrovství floristů ČR – Děčínská kotva 2019 je zařazena do programu „Rodinného střibra“ Ústeckého kraje a koná se pod záštitou hejtmána Ústeckého kraje Oldřicha Bubeníčka.

Děčínská kotva započala svoji dlouhou tradici v květnu 1971 a od roku 1996 se soutěž Děčínská kotva oficiálně stala Mistrovstvím floristů České republiky.

Hlavní téma, v duchu kterého se ponese celá soutěž, letos nese název „Snová“. Snová děčínská kotva snad popustí uzdu floristům ve své kreativitě.

Soutěž probíhá v juniorské a seniorské kategorii. Přihlášení floristé a studenti zahradnických škol budou soutěžit celkem ve čtyřech disciplínách, tři z nich jsou předem zadáné a jedna je tajná. Všechny soutěžní úkoly jsou propojeny hlavním tématem soutěže a odkazují na jednotlivé filmy: Avatar (vázaná kytice), Alenka v říši divů (vypichovaný věnec) a Narnie (kompozice do exteriéru).

Od roku 2007 je při hodnocení soutěže používán evropský 100 bodový hodnotitelský systém FLORINT. Při hodnocení letošního ročníku budeme mít tu čest přivítat v hodnotící komisi tři mezinárodní porotkyně – Karolinu

Ładyżyńskou-Skrzypek z Polska a Victorii Salomon z Německa a Filomena Brisc z Rumunska.

Ve čtvrtek 16. května od 19 hodin vyvrcholí celé mistrovství slavnostním galavečerem v prostorách děčínského zámku. Noví vítězové zde převezmou pomyslné žezlo nad českou floristikou od loňské Mistrině floristky ČR v kategorii senior Vlasty Sekyrkové (Květinový ateliér V Ráji) a Mistra floristů ČR v juniorské kategorii Vlastimila Kucharoviče (SŠZaZe A. E. Komerse, Děčín – Libverda).

Hlavním pořadatelem je Střední škola zahradnická a zemědělská škola A. E. Komerse, Děčín – Libverda, příspěvková organizace. Vyhlášovatelem a spoluorganizátorem soutěže je Svaz květinářů a floristů ČR, díky kterému je mistrovství základní platformou k výběru reprezentantů na mezinárodní floristickou soutěž profesionálů – Europa Cup a evropský floristický šampionát juniorů – Eurofleurs. Na zabezpečení soutěže se pravidelně podílí Ústecký kraj a statutární město Děčín, ale i řada dalších partnerů, bez jejichž finanční pomoci by nebylo možné soutěž pořádat. Odborným mediálním partnerem soutěže je vydavatelství Profi Press a jeho časopisy Floristika a Profi Florista. Hlavním květinovým partnerem mistrovství je společnost KLIA cz s.r.o.

PŘIJEĎTE NA ZEMĚDĚLSKOU OLYMPIÁDU ŽÁKŮ STŘEDNÍCH ŠKOL

TEXT A FOTO MILAN DRECHSLER, STŘEDNÍ ŠKOLA HOSPODÁŘSKÁ A LESNICKÁ, FRÝDLANT

POKYNY

Liberecký kraj, Regionální agrární rada Libereckého kraje ve spolupráci s Okresní agrární komorou Liberec - Jablonec nad Nisou a Střední školou hospodářskou a lesnickou ve Frýdlantě vás zvou na 14. ročník Zemědělské olympiády žáků středních škol, která se uskuteční ve dnech 24.-25. dubna 2019 v areálu Střední školy hospodářské a lesnické Frýdlant, Bělíkova 1387 ve Frýdlantu.

Na žáky čeká test znalostí z rostlinné a živočišné výroby a mechanizace, jízda zručnosti kolovým traktorem s přívěsem, poznávací test plodin, plemen zvířat a materiálů, výměna a vyvážení pneumatiky, vykování skoby, práce s čelním nakladačem a nebude chybět ani Sedlácký víceboj, který zahrnuje sportovně odborné disciplíny.

Mezi přihlášenými jsou tradičně žáci z Humpolce, Světlé nad Sázavou, Frýdku-Místku, Horky nad Jizerou, Podbořan a Pelhřimova. V tomto roce se nově představí i zástupci ze školy v Kostelci nad Orlicí a Trhových Svinů.

Ve všech disciplínách budou soutěžit dvoučlenná družstva žáků. Vyhodnocení nejlepších proběhne i v kategorii jednotlivců.

Δ AKTIVITY ŠKOL

VÍTÁNÍ JARA V LOMNICI NAD POPELKOU

TEXT A FOTO ING. MIROSLAVA RAJMOVÁ, STŘEDNÍ ŠKOLA LOMNICE NAD POPELKOU

OI když to 13. března za okny lomnického zámku na jaro opravdu nevypadalo, přesto se v těchto prostorách již po sedmé konala tradiční odborná soutěž pořádaná místní střední školou „BARVY JARA A VELIKONOC“. Soutěž je určena žákům se speciálními vzdělávacími potřebami učebních oborů kategorie E. Záštitu nad touto akcí převzal starosta města Lomnice nad Popelkou pan Josef Šimek. Jejím uspořádání předcházela celá řada přípravných prací a nespočet hodin strávených nad rámcem běžných pracovních povinností. Naším cílem bylo uspořádat soutěž tak, aby „vše klaplo“. Aby se návštěvníci cítili dobře a žáci aby měli pro svou práci odpovídající podmínky a i přes případnou nervozitu předvedli to, co skutečně umí. I když je soutěž určena žákům středních škol, je třeba však brát v potaz i to, že zde svým způsobem soutěží i učitelé odborného výcviku, kteří své svěřence na tuto i jiné obdobné akce připravují.

Soutěž jsme uspořádali jako veřejnou. Návštěvníci tak měli možnost sledovat v průběhu dopoledne odborné dovednosti soutěžících ze všech zúčastněných škol (SŠ profesní přípravy Hradec Králové, SŠ hospodářská a lesnická Frýdlant, SOŠ Liberec, SPŠ, OŠ a ZŠ Nové Město nad Metují, SOŠ a SOU Městec Králové, SOŠ a SOU Třešť, OU Chroustovice a SŠ Lomnice nad Popelkou). Ve třech kategoriích soutěžilo 19 žáků. Před zraky diváků vznikaly v kategorii cukrářské i kuchařské velmi zajímavé exponáty. Soutěžící pekaři své zdobené koláče z křehkého těsta přivezli předem připravené a na místě je již „pouze“ prezentovali a obhajovali technologické postupy. Práci soutěžících v průběhu celé akce pozorně sledovala tříčlenná odborná porota, pro kterou hlavními hodnotícími kritérii byla: čistota, profesionálnost provedení, chuť, dodržování bezpečnostních a hygienických zásad, vzhled, originalita a celkový dojem.

Po ukončení soutěže porota získané výsledky pečlivě zpracovala a rozhodla následovně:

Kategorie Cukrářské dovednosti

1. místo: Markéta Švancarová, Střední škola profesní přípravy Hradec Králové
2. místo: Eliška Holá, Odborné učiliště, Chroustovice
3. místo: Jan Švadlenka, Střední škola, Lomnice nad Popelkou

Kategorie Kuchařské dovednosti:

1. místo: Barbora Jiráková, Střední odborná škola, Liberec
2. místo: Eliška Pelikánová, Odborné učiliště, Chroustovice
3. místo: Anna Procházková, Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Třešť

Kategorie Pekařské dovednosti

1. místo: Barbora Hlavová, Střední škola, Lomnice nad Popelkou
2. místo: Diana Peškeová, Odborné učiliště, Chroustovice
3. místo: Karolína Bartošová, Střední průmyslová škola, odborná škola a ZŠ Nové Město nad Metují

Letos byla poprvé vyhlášena veřejná soutěž zúčastněných škol „O nejlepší velikonoční nádivku“. Nejvíce chutnala nádivka ze Střední průmyslové školy, odborné školy a základní školy Nové Město nad Metují.

Zároveň se soutěží probíhala na lomnickém zámku i prezentační výstava školy. Návštěvníci si mohli prohlédnout předem vyrobené a vystavené dorty našich cukrářů a seznámit se s aktivitami školy prostřednictvím informačních panelů, které zhotovili žáci studijního oboru Cestovní ruch. Potěšením pro všechny příchozí byla i kavárna, v níž konzumací lahodných zákusků, výrobků studené kuchyně a nápojů uspokojili další ze svých smyslů. Jarní atmosféru dotvořila dekorace, kterou vyrobili při zájmové činnosti žáci ubytovaní na domově mládeže.

Celou soutěží přítomně provázela naše žákyně druhého ročníku studijního oboru Cestovní ruch Lucie Pazderová. Čekání na vyhodnocení výsledků si soutěžící i jejich doprovod zpříjemnili návštěvou výstavy věnované „100 letům republiky“ instalované přímo v prostorách zámku.

V České republice nejsme jedinou školou, která potravinářské a gastronomické soutěže pořádá. Naše žáky pro různé typy soutěží průběžně připravujeme a o tom, že „to děláme dobře“, svědčí dosahované úspěchy. V nedávné době získala na Karmelských slavnostech 2019 v Mladé Boleslavi cukrářka Michaela Novotná se svojí kompozicí sestavenou z řady cupcakes 1. místo, na 2. místě se v kategorii Tematický soubor sladkostí SWEET BAR umístily Kamila Svobodová a Jiřina Novotná. Na obdobné soutěži Gastro Labe v Děčíně Nikola Lískovcová získala zlato v kategorii Filmový dětský dort. A v čem vidíme smysl těchto soutěží? Poměřit svoje síly s ostatními školami, získat nové poznatky a zkušenosti, zjistit čím a jak se prezentují ostatní školy, apod., ale hlavně motivovat žáky k účasti, v konkurenčním prostředí obstát a pokusit se být co nejlepší.

Touto cestou chceme zároveň poděkovat Asociaci vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru za příspěvek na ceny pro soutěžící, kteří byli mile překvapeni, a ocenění si velmi váží. Naše poděkování patří i všem těm, kteří se jakýmkoli způsobem na přípravě a realizaci podíleli. Závěrem lze už jen konstatovat, že letošní soutěž se opravdu vydařila a splnila naše očekávání. Byl to krásný den, plný zážitků a dojmů.

ČEZ Největší zemědělská akademie

ČAZV VYHODNOTILA PRVNÍ ROČNÍK LITERÁRNÍ SOUTĚŽE

TEXT | FOTO ČESKÁ AKADEMIE ZEMĚDĚLSKÝCH VĚD

Česká akademie zemědělských věd (ČAZV) vyhlásila na podzim roku 2018 první ročník literární soutěže pro žáky základních a středních škol s cílem přiblížit široké mladé generaci krásu českého zemědělství. V rámci soutěže byly stanoveny dvě kategorie a témata - „Zvířata na české farmě“ - určeno pro žáky do 14 let včetně a „Zdravé potraviny pro zdravý život“ - určeno pro žáky od 15 let. „Jsem velmi potěšena, že Česká akademie zemědělských věd, jakožto největší vydavatel zemědělských vědeckých časopisů v České republice neopomíná ve své publikační činnosti ani mladé žáky, kteří rádi píší, zajímá je české zemědělství, jsou soutěživí a mají svůj názor, který se nebojí prezentovat“, uvedla ředitelka ČAZV Ing. Hana Urbancová, Ph.D.

Vrcholem literární soutěže bylo setkání s žáky a jejich rodiči při slavnostním vyhlášení nejlepších literárních prací. Nad slavnostním vyhlášením soutěže, které se konalo 13. 3. 2019 ve Velkém sále Domu zemědělské osvěty v Praze, převzal záštitu ministr zemědělství Ing. Miroslav Toman, CSc. a také hlavní město Praha zastoupené předsedkyní Výboru pro výchovu a vzdělávání ZHMP Ing. Marianou Čapkovou.

„Do soutěže byly zaslány opravdu krásné práce, které nás svou hloubkou a posláním ohromily. Rozhodli jsme se proto, že z vybraných prací žáků vytvoříme speciální číslo časopisu ČAZV“, uvedla ředitelka v rámci úvodní řeči slavnostního vyhlášení soutěže. Ve speciálním čísle časopisu ČAZV s názvem „České zemědělství pohledem žáků“ naleznete celkem pět prací, čtyři spadající do kategorie žáků do 14 let a jedna výherní práce druhé kategorie. Výherní příspěvek s názvem „Záchrana farmy“ od Nely Haničincové z Unhoště (6. třída) je popis scenerie české farmy, strastí i radostí souvisejících s jejím fungováním. Příběh vyjadřuje silný cit k hodnotám rodiny, generacím a lásce ke všem tvorům. V této kategorii byly dále vybrány a oceněny tři práce čestným uznáním – práce s názvem „U nás na farmě“ od Vojtěcha Hanuse (9. třída), „Království na farmě“ od Natálie Kašánkové (9. třída) a „Soutěž zvířat“ od Kateřiny Láchové (9. třída). Všechny tři bajky v sobě mají hlubokou myšlenku, která je uplatnitelná ve světě zvířat i lidí. Výherní práci v kategorii žáků nad 15 let se stal precizně zpracovaný odborný příspěvek s osobními zkušenostmi Tomáše Chvojky na téma „Zdravé potraviny pro zdravý život“. Žáci si za své příspěvky odnesli nejen ocenění, ale i věcné dary, včetně výtisku speciálního čísla časopisu, který v online podobě naleznete také na stránkách akademie www.cazv.cz.

„Jsem velmi ráda, že Česká akademie zemědělských věd může podpořit literární talent našich žáků a věřím, že 1. ročník literární soutěže bude pokračovat neméně úspěšným dalším ročníkem, který bude vyhlášen v létě letošního roku“, uzavřela předávání cen ředitelka ČAZV.

ZIMA PŘED 90 LETY – NÁRODNÍ KATASTROFA PRO ZEMĚDĚLSTVÍ

TEXT | ING. ALENA KRAJÍČKOVÁ / ZDROJ: ČRO

Cítíte už jaro? Ano, i přes trochu bláznivé výkyvy počasí březen znamená pomalý konec zimních dnů. Ta letošní zima skutečně moc chladná nebyla, ale naši dědové či pradědové (i babičky a prababičky) by mohli vzpomínat a vyprávět. Byla to tehdy zima pověstná, o které se dlouho učili i žáci zemědělských škol. Ale jestli se teď zrovna vyhříváte na sluníčku nebo u teplého radiátoru, jistě si následující řádky se zájmem přečtete.

Roku 1929 postihla Evropu nejstudnější zima 20. století. Umíte si představit, že zamrzlo i Baltské moře a kanály v Benátkách? A co bylo její příčinou?

Podle zprávy tehdejších meteorologů začal proudit do střední Evropy po kraji mohutné tlakové výše se středem nad severní, později nad východní Evropou mrazivý kontinentální vzduch. Začátkem února se nad Běloruskem vytvořila mohutná tlaková výše, která se spojila s rozsáhlou centrální sibiřskou anticyklónou. Pro zcela extrémní teplotní vývoj počasí u nás měl vliv vznik až další mohutné

tlakové výše nad Petrohradskou oblastí, odkud k nám 9. února začal proudit mimořádně studený kontinentální arktický vzduch.

Dne 11. února 1929 měla tato arktická anticyklóna střed nad jižním Finskem. A téhož dne bylo naměřeno na Stecherově mlýnu v Litvínovicích (u Českých Budějovic) rekordních -42,2 °C! Rekordy ale padaly i na jiných meteorologických stanicích (např. Třeboň -39,7 °C, Načeradec -39,1 °C, Jesenice u Sedlčan -39,8 °C, Pelhřimov -37,3 °C, Písek -36,1 °C, ušetřena nezůstala ani Morava - Jablunkov -42,0 °C). Podle dobového tisku padali z nebe mrtví ptáci, drobná zvířata se uchýlovala ke stavením, nedbajíc štekotu psů...

Silně mrzlo celý měsíc. Tuhé mrazy pokračovaly i v březnu, v prvních třech dnech byla teplota kolem -27 °C, v dubnu se ještě objevila teplota -12 °C. Bylo hodně sněhu a velké závěje, koncem března zůstávalo na polích tolik sněhu, že vznikaly obavy z jarních povodní. Sít se mohlo začít až po 15. dubnu a na počátku května na

zastíněných polích ležel někde stále sníh. Mnohé obce byly odříznuty od světa. Žáci se mohli radovat z prázdnin. Ve školách, kde se topilo po celou noc, zůstávala i vnitřní okna zamrzlá, a proto ministerstvo školství a národní osvěty zastavilo na všech školách vyučování.

Pomrzly ozimy, brambory ve skladech, umrzla hospodářská zvířata, velmi nízké se staly stavy zvířat, zdecimováno bylo celé naše ovocnářství. Podle statistického úřadu došlo v Československu k úhynu 31 % hrušní, 37 % jablek, 38 % višní, 47 % třešní, 50 % švestek a 52 % ořešáků.

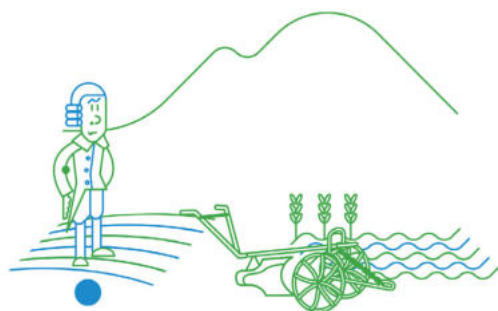
V roce 1929 nastaly takové změny, jak se v novinách psalo, které pozměnily i půvabný ráz naší krajiny, na nějž jsme si zvykli v předchozích dobách. Po této kruté zimě prořídly a někde úplně zmizely ovocné sady a zahrady, zmizela ovocná stromovářadla kolem silnic a cest...

Jaký ráz počasí nás čeká ve školním roce velkých výročí? Bude příznivě nakloněno nám zemědělcům?

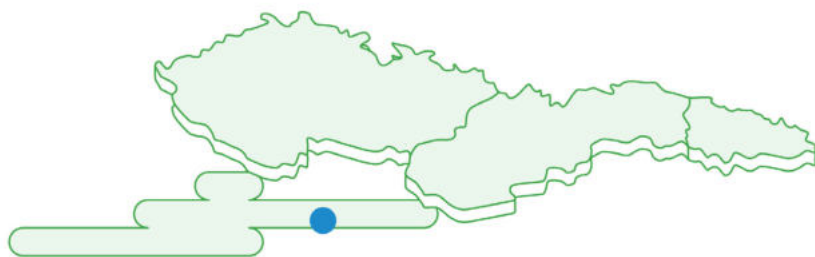
Příští číslo vychází 19. dubna

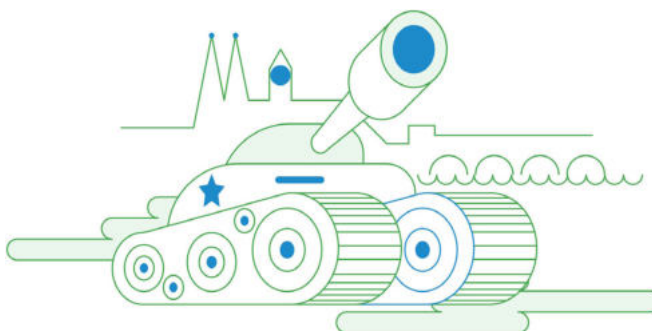
redakční rada

Mgr. Otakar Březina, Česká zemědělská akademie v Humpolci | **Ing. Ludmila Gočálová**, Ministerstvo zemědělství ČR |
Ing. Petr Hienl, Místní akční skupina Krajina srdce | **PhDr. Aleš Hradečný**, Praha | **Ing. Zorka Husová**, Národní ústav
pro vzdělávání Praha | **Ing. Alena Krajičková**, Praha | **Ing. Emil Kříž, Ph.D.**, Institut vzdělávání a poradenství ČZU Praha |
doc. PhDr. Dana Linhartová, CSc., Institut celoživotního vzdělávání MENDELU Brno | **Ing. Václav Stránský**, Ministerstvo
zemědělství ČR | Evidenční číslo MK ČR E 2826 ISSN 1803-8271 (Online)

100PY ČESKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ 1918 - 2018

Čočka z Východu

Sovětská okupace

1968

- Události roku 1968 vstoupily do českých dějin jako **Pražské jaro**. Co je však pod tímto pojmem skryto?
- Během ledna 1968 byl odstaven od moci prezident Československé republiky a první muž KSČ Antonín Novotný. Do čela komunistické strany se dostal **Alexandr Dubček**.
- Na únorovém sjezdu JZD roku 1968 Alexandr Dubček nastínil plánované změny zahrnující demokratizaci dosavadních totalitních poměrů. Dubčekovy kroky konzervativní část komunistické strany a moskevští představitelé vnímali jako ohrožení celého systému.
- Série jednání mezi státy varšavské pětky (Sovětský svaz, Bulharsko, Polsko, Maďarsko a Východní Německo) a Československem nikam nevedla. Moskva se nakonec rozhodla pro silové řešení situace a v noci z **20. na 21. srpna 1968 překročila vojska varšavské smlouvy československé hranice**
- **Srpnové události narušily zemědělské práce** (žně, chmelové brigády). Chyběli lidé a nebylo možno je nerušeně přepravovat. Zemědělské plodiny napadené škůdci byly kvůli zákazu vzletů práškových letadel úplně znehodnoceny.
- Nasazení mladých lidí při chmelových brigádách, které mělo být přínosem pro vlast, se neslo v duchu: „Dubčekovi pivo, Brežněvovi hovno!“ **Lidé vnímali práci v zemědělství jako přínos pro stát a pasivní formu boje proti okupantům**. Do zemědělství tak ve vypjaté atmosféře přicházelo mnoho dobrovolníků.

**ROZHÝBEJTE
ČESKÉ
ZEMĚDĚLSTVÍ
S VIRTUÁLNÍ
APLIKACÍ**

WWW.KNIHOVNASVEHLY.CZ

**STÁHNĚTE SI
APLIKACI NA
WWW.KNIIHOVNASVEHLY.CZ
A ROZHÝBEJTE
ČESKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ**

zemědělská škola

**MÁ
INSTAGRAM**

[INSTAGRAM.COM/ZEMEELSKASKOLA](https://www.instagram.com/zemeelskaskola)

**OZNAČUJ SVÉ FOTKY
#agricult**

**KAŽDÝ MĚSÍC
ODMĚNÍME
TY NEJLEPŠÍ**